

DECIZIE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de Liliana Pruteanu, reprezentată de avocatul Oxana Ivanov,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a SRL „Nagoltrans” către Liliana Pruteanu cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva încheierii din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului și restituit apelul declarat de Liliana Pruteanu împotriva hotărârii din 05 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 06 aprilie 2016, SRL „Nagoltrans” a depus cerere de chemare în judecată către Pruteanu Liliana prin care a solicitat:

- încasarea din contul Liliane Pruteanu în beneficiul SRL „Nagoltrans” a sumei de 19416,32 de lei cu titlu de prejudiciu material ce constă din deteriorarea automobilului Chevrolet Aveo, nr. de înmatriculare XXX, a sumei de 77831,72 cu titlu de prejudiciu material ce constă din deteriorarea automobilului Ford Fusion, nr. de înmatriculare XXX;

- încasarea din contul Liliane Pruteanu în beneficiul SRL „Nagoltrans” a sumei de 450 de lei cu titlul de cheltuieli pentru examinarea automobilului;

- încasarea din contul Liliane Pruteanu în beneficiul SRL „Nagoltrans” a chiriei în sumă de 6 200 de lei pentru 31 de zile de reținere a automobilului Ford Fusion, nr. de înmatriculare XXX, peste termenul stabilit în contractul de locațiune;

- încasarea din contul Liliane Pruteanu în beneficiul SRL „Nagoltrans” a tuturor cheltuielilor de asistență juridică, conform bonurilor de plată ce vor fi prezentate;

- încasarea din contul Liliane Pruteanu în beneficiul SRL „Nagoltrans” a taxei de stat în mărime de 3 117 de lei.

Prin hotărârea din 05 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă.

La 20 martie 2019, Liliana Pruteanu a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului dat fiind faptul că cauza a fost examinată în lipsa reprezentantului apelantei, avocatului Barbă Tudor, în pofida faptului că acesta a informat instanța prin intermediul unei cereri în scris despre imposibilitatea participării la examinarea cauzei și dat fiind faptul că instanța de fond nu a examinat obiectiv și sub toate aspectele cauza nominalizată.

Reprezentantul apelantei Pruteanu Liliana, avocatul Ivanov Oxana, în ședința de judecată a susținut cererea apelantei privind repunerea apelului în termen, invocând că cauza a fost examinată în lipsa pârâtei/apelantei Pruteanu Liliana și a avocatului acesteia Barbă Tudor, deși avocatul Barbă Tudor la 26.06.2018, a depus în adresa instanței cerere de amânare, deoarece la data și ora respectivă era antrenat la examinarea altei cauze, suplimentar informând instanța că din data de 02.07.2018 și până la data de 18.08.2018 se va afla în concediu.

Prin încheierea din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de Pruteanu Liliana.

La 19 iulie 2019, Liliana Pruteanu, reprezentată de avocatul Oxana Ivanov, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 23 mai 2019.

În motivarea recursului a indicat că prima instanță a examinat cauza în lipsa ei, nefiind legal citată, și în lipsa reprezentantului ei, iar hotărârea judecătorească contestată nu i-a fost expediată în termen apelantei-recurente, fapt ignorat în întregime de către instanța de apel.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 23 mai 2019 și emiterea unei noi decizii pe marginea acestui recurs.

Verificând prin prisma art. 425 Cod de procedură civilă, instanța de recurs constată că recursul declarat împotriva încheierii instanței de apel din 23 mai 2019, este depus în termen, or, încheierea enunțată a fost expediată apelantei-recurente pentru cunoștință la 05.07.2019 (f. d. 145), recursul fiind depus la 19.07.2019.

Examinând materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Potrivit materialelor cauzei, la 20 martie 2019, Liliana Pruteanu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe din 05 iulie 2018, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului și indicând faptul că cauza a fost examinată în lipsa reprezentantului apelantei, avocatului Barbă Tudor, deși, acesta a informat instanța, prin intermediul unei cereri (f. d. 108) despre imposibilitatea participării la examinarea cauzei, totodată, indicând și faptul că instanța de fond nu a examinat obiectiv și sub toate aspectele cauza nominalizată.

În pofida acestui fapt, prima instanță a examinat cauza în lipsa reprezentantului apelantei, avocatului Barbă Tudor și a apelantei Pruteanu Liliana, din care considerente consideră că hotărârea primei instanțe din 05 iulie 2018 este ilegală

pentru ce urmează a fi casată cu restituirea cauzei pentru examinare în instanța de fond.

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul apelantei, avocatul Oxana Ivanov, a susținut cererea privind repunerea apelului în termen, invocând că cauza a fost examinată în lipsa pârâtei/apelantei Pruteanu Liliana și a avocatului acesteia Barbă Tudor, deși avocatul Barbă Tudor, la 26.06.2018, a depus în adresa instanței cerere de amânare, deoarece la data și ora respectivă era antrenat la examinarea unei alte cauze, suplimentar informând instanța că din data de 02.07.2018 și până la data de 18.08.2018 se va afla în concediu.

Astfel, verificând materialele dosarului prin prisma argumentelor recursului și a prevederilor legale, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în concordanță cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 362 alin.(1)-(3) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Din norma de drept citată rezultă că, atât pentru partea care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Dispoziția art. 116 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă stipulează că, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședința de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Analiza situației de fapt și de drept atestă că, apelanta-recurentă a fost reprezentată în prima instanță de avocatul Barbă Tudor, în baza mandatului seria MA nr. 1045418 din 12 septembrie 2016 (f. d.59). Anterior ședinței de judecată din 27.06.2018, prin cererea din 26.06.2018, acesta a solicitat instanței de judecată amânarea ședinței de judecată pentru o altă dată, în legătură cu antrenarea sa la data respectivă într-o altă cauză, iar din data de 02.07.2018 și până la 18.08.2018 se va afla în concediu anual.

În același timp, Colegiul constată că, în ședința de judecată din 27.06.2019, apelanta-recurentă fiind legal citată (f. d. 107) nu s-a prezentat, iar instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa pârâtei citate legal (f. d. 110), fiind

anunțată întreruperea ședinței de judecată pentru deliberare și pronunțare, la 05.07.2018.

La 05.07.2018, instanța de judecată în lipsa participanților la proces a pronunțat dispozitivul hotărârii instanței judecătorești în cauza respectivă.

Față de cele arătate, instanța de recurs consideră ca întemeiate argumentele instanței de apel, precum că, profesia de avocat se exercită de persoane calificate și abilitate, conform legii, respectiv avocatul Barbă Tudor, în cazul în care a solicitat amânarea ședinței de judecată, urma să se intereseze de soarta dosarului clienței sale, Pruteanu Liliana, or, având obligația pozitivă de a se interesa de dosar, cunoștințele profesionale ale acestuia se prezumă necesitatea efectuării unor măsuri întru cunoașterea de mai departe despre soarta dosarului accesând, în așa fel, portalul instanțelor de judecată, de unde putea afla informația despre dosarul în cauză - data ulterioară a ședinței de judecată după depunerea de către avocat a cererii de amânare a ședinței și data emiterii hotărârii.

Conform dispozițiilor art. 9 din Legea cu privire la avocatură, asistența juridică acordată de avocat trebuie să corespundă bunelor practici profesionale în materie juridică, normelor materiale și procedurale și să rezulte dintr-o conduită profesională și corectă.

În conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Deci, în atare circumstanțe, Colegiul califică ca întemeiată concluzia instanței de apel, prin care aceasta afirmă că, în lipsa unei justificări bine argumentate sunt neîntemeiate alegațiile apelantei despre faptul că nu a cunoscut despre data emiterii dispozitivului hotărârii, mai ales în situația în care cererea de amânare a ședinței de judecată a fost depusă încă la 26.06.2018, iar cererea de apel a fost depusă la abia la 20.03.2019, în toată această perioadă nefiind întreprinse oricare acțiuni cu scopul de a se interesa de soarta dosarului.

Totodată, Colegiul reține că apelanta-recurentă alte probe pertinente și concludente întru justificarea omiterii termenului legal de depunere a apelului nu a prezentat, iar în conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, Colegiul atestă că, la caz, instanța de apel corect a conchis că, dat fiind faptul că apelanta nu a prezentat probe, ce ar confirma manifestarea unei diligențe suficiente vis-a-vis de respectarea termenului de atac, este cert că cererea de apel a fost depusă tardiv, prin urmare, fiind neîntemeiată și lipsită de suport juridic cerința de repunere în termen a apelului, fapt ce impune restituirea acestuia.

În cauza SRL Tudor-Comerț vs Moldova, Curtea Europeană a reiterat că articolul 6 §1 nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție. La fel, Curtea a constatat că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului

împotriva hotărârilor instanțelor de fond, instanța de apel este în drept să limiteze dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde legislației în vigoare.

În speță, Colegiul notează că, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună-credință și în termen.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Prin urmare, circumstanțele expuse de recurentă nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel a adoptat o încheiere legală având în vedere că apelanta/recurenta a omis termenul pentru depunerea cererii de apel.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Liliana Pruteanu, reprezentată de avocatul Oxana Ivanov.

Se menține încheierea din 23 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a SRL „Nagoltrans” către Liliana Pruteanu cu privire la repararea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Svetlana Filincova